

ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»

РІВНЕНСЬКИЙ ІНСТИТУТ УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА»

Кафедра психології, соціальної роботи та гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Рівненського
інституту Університету
«Україна»

_____ Т. О. Макух

«_____» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.4 НЕЙРОПСИХОЛОГІЯ

освітня програма **Психологія**

освітнього рівня: магістр

галузь знань: 01 Освіта

спеціальність: 053 Психологія

Обсяг, кредитів: 120

годин/ 4 кредити

форма підсумкового контролю: іспит

Рівне 2023

Робоча програма «Нейропсихологія» за галуззю знань: 01 «Освіта», спеціальністю: 053 Психологія .

«___» _____ 2023 року. ___ с.

Розробник: доцент, к п.н. Савчук Л. О..

Викладач: : доцент, к п.н. Савчук Л. О..

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Протокол від «__» _____ 2023 року № __

В. о. Завідувача кафедри _____ /Харченко Н.Б../

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми
_____, 2023 рік.

«__» _____ 2023 року

Гарант освітньої програми:

_____/_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027
Дата засідання кафедри / циклової комісії				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <https://vo.uu.edu.ua/course/index.php?categoryid=281> за адресою:

<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=7258>

Робочу програму перевірено _____ 2023 року

Директором Рівненського інституту

(підпис)

/Макух Т. О./

(прізвище та ініціали)

Зміст

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	7
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
4.1. Анотація дисципліни.....	8
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	11
4.2.1. Тематичний план.....	12
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	13
4.3. Форми організації занять.....	14
4.3.1. Теми семінарських занять.....	14
4.3.2. Теми практичних занять.....	14
4.3.3. Теми лабораторних занять	
4.3.4. Індивідуальні завдання	16
4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота	
4.3.6. Теми самостійної роботи студентів	22
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	27
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	27
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	27
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	27
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	28
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів	

6.2. Система оцінювання роботи студентів/аспірантів упродовж семестру.....	29
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	30
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS..	31
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	32
6.6. Розподіл балів, які отримують студенти.....	33
6.7. Орієнтовний перелік питань до екзамену (заліку).....	33
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	34
7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	34
7.2. Глосарій (термінологічний словник).....	35
7.3. Рекомендована література.....	37
7.4. Інформаційні ресурси.....	38
8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	39

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь/освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 4	Галузь знань 01Освіта	Вид дисципліни Обов'язкова компонента	
	Спеціальність 053 Психологія	Цикл підготовки Професійний	
Модулів – 2	Спеціалізація	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	-	2-й	2-й
Контрольна робота	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u>	Семестр	
Загальний обсяг годин – 120		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання немає	Освітній ступінь/ освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	4 год.	
		Практичні, семінарські	
		4 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		112 год.	
		Індивідуальні завдання: -	
Вид семестрового контролю: <i>іспит</i>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 9%/91%.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Нейропсихологія» є вивчення мозкових механізмів вищих психічних функцій (ВПФ) на матеріалі локальних уражень мозку, а також ознайомлення із сучасними теоретичними уявленнями та практичними напрацюваннями в галузі нейропсихології для успішного використання у практичній професійній діяльності психолога.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Нейропсихологія» є:

- Засвоєння теоретичних питань, що відповідають сучасному рівню медико-психологічних знань про закономірності становлення, динамічну організацію і вікові особливості ВПФ;
- вивчення їх взаємовпливу у забезпеченні інтегративної психічної діяльності;
- вироблення навиків застосування психологічних методів діагностики для визначення локальних уражень мозку;
- прогнозування можливих наслідків від корекційних впливів.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- категоріально-понятійний апарат нейропсихології;
- специфіку, історію становлення та основні напрями нейропсихології;
- принципи та методологічні основи нейропсихології;
- основні закономірності формування вищих психічних функцій;
- загальну структурно-функціональну модель функціонування мозку як субстрату психіки;
- прояви різних нейропсихологічних порушень, їх зв'язок з локальними ураженнями структур головного мозку.
- сучасні технології діагностики нейропсихологічних порушень; специфіку нейропсихологічного дослідження та синдромного аналізу;
- особливості організації консультативної та реабілітаційної допомоги особам з нейропсихологічними порушеннями.

Курс покликаний формувати у студентів такі **уміння:**

- аналізувати прояви вищих психічних функцій, які досліджує нейропсихологія;
- планувати, організовувати та здійснювати нейропсихологічне дослідження;

- орієнтуватись на нормативи проявів вищих психічних функцій при проведенні нейропсихологічного дослідження та психокорекційної роботи;
- обґрунтовувати взаємозв'язок між розладами психічних функцій, емоційно-особистісної сфери, свідомості та порушеннями в роботі мозку;
- - аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації;
- доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло;
- застосовувати знання з нейропсихології для діагностичної, консультативної, корекційної та реабілітаційної практики.
- здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Курс «Нейропсихологія» спрямований на формування в студентів знань про стан, проблеми і етапи розвитку нейропсихології як науки. Навчальний курс розширить знання про генезис становлення нейропсихології, основоположників та дослідників наукової дисципліни і до сьогодення її упровадження в практику. Відповідно до напрямку підготовки студентів вивчення дисципліни «Нейропсихологія» є складовою навчальної програми підготовки майбутніх психологів, вона спрямована доповнити знання студентів з фізіології ЦНС та ВНД, анатомії та еволюції ВНД, психодіагностики, патопсихології, клінічної психології, психофізіології.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Нейропсихологія» – надання майбутнім фахівцям знань про основні концепції та дослідження в роботі мозкових структур. Збагачує психологів теоретичними та практичними методами використання знань, формує уявлення студентів про психологічну науку, в її міждисциплінарному контексті.

У результаті вивчення курсу «Нейропсихології» здобувачі освіти оволодівають системою знань і компетентностей, щодо особливостей нейропсихології як науки, основних етапів і умов становлення нейропсихологічного знання, у контексті розвитку науки. Курс сприяє розширенню усвідомлення майбутніми психологами місця і ролі «Нейропсихології» у теорії і практиці психологічної діяльності.

Зміст навчальної програми передбачає методичне забезпечення всіх форм роботи здобувачів освіти: вивчення теоретичного матеріалу на лекціях, аудиторні і позааудиторні практичні заняття із застосуванням активних методів навчання і сучасних інформаційних систем і технологій, самостійна, а також індивідуальна робота здобувачів освіти. При викладанні навчальної дисципліни використовується системний підхід, активні методи навчання, автоматизовані навчальні системи, модульно-рейтингова система контролю навчання здобувачів освіти.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Основні положення нейропсихології. Порушення вищих психічних функцій при локальних ураженнях мозку. Нейропсихологічне дослідження

Тема 1. Нейропсихологія як наука. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.

Ознайомити з предметом, завданням нейропсихології. Дати студентам уявлення про сучасні галузі нейропсихології. Сформувані поняття про визначення та характеристику вищих психічних функцій, їх локалізацію та особливості мозкових механізмів.

Тема 2 : Мозкова організація ВПФ.

Ознайомити з вченням про локалізацію ВПФ. Закріпити знання про будову головного мозку. Сформувані поняття про визначення та характеристику вищих психічних функцій, їх локалізацію та особливості мозкових механізмів.

Тема 3. Порушення рухів при локальних ураженнях мозку. Розлади довільної регуляції вищих психічних функцій

Дати студентам уявлення про апраксії, їх види, локалізацію ураження. З'ясувати методи дослідження рухових функцій у нейропсихології. Сформувані поняття про розлади довільної регуляції вищих психічних функцій.

Тема 4. Основні нейропсихологічні синдроми.

Ознайомити студентів з сучасними підходами до класифікації нейропсихологічних синдромів та їх характеристикою. Сформувані поняття про визначення поняття синдрому, їх особливості і протікання.

Тема 5. Загальна схема нейропсихологічного дослідження. Застосування нейропсихології в суспільній практиці.

Ознайомити з особливостями проведення дослідження в нейропсихології. Дати студентам уявлення про планування та проведення згідно схеми нейропсихологічного дослідження. Сформуванати поняття про застосування нейропсихології в суспільній практиці .

Тема 6. Нейропсихологічне дослідження окремих вищих психічних функцій.

Ознайомити з особливостями проведення дослідження в нейропсихології. Дати студентам уявлення про методи і методики для нейропсихологічного дослідження, планування та проведення згідно схеми нейропсихологічного дослідження. Сформуванати поняття про застосування нейропсихологічних досліджень у суспільній практиці .

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. Окремі напрямки нейропсихології.

Тема 7. Основи нейропсихології дитячого віку.

Нейропсихологічні закономірності нормального розвитку дитини. Проблема розвитку і розпаду вищих психічних функцій. Особливості нейропсихологічних синдромів при локальних ураженнях головного мозку у дітей. Основні практичні завдання дитячого нейропсихолога. Організація нейропсихологічного обстеження дітей, принципи збору анамнезу у батьків. Топічна діагностика локальної функціональної недостатності у дітей. Нейропсихологічні синдроми в дитячому віці. Види і напрямки корекційно-розвиваючої роботи з дітьми. Методи нейропсихологічної корекції та розвитку: мислення, пам'яті, уваги, емоцій та поведінки

Тема 8. Основи геронтонейропсихології.

Варіанти старіння. Нормальне старіння як етап індивідуального розвитку. Особливості мозкових змін і змін у вищих психічних функціях при нормальному старінні, їхній зв'язок із функціональними блоками. Шляхи компенсації дефіцитарної роботи мозку при нормальному старінні. Патологічне старіння.

Тема 9. Основи диференційної нейропсихології.

Види порушення функцій при локальних ураженнях мозку (інактивація та незворотне руйнування нервових елементів). Властивості нервової системи, які забезпечують відновлення та компенсацію втрачених функцій. Шляхи відновлення вищих психічних функцій при локальних ураженнях головного мозку (розгальмування, використання перебудови функціональних систем, спонтанне відновлення вищих нервових функцій, фармакотерапія)

Особливості та типи мозкової організації у здорової людини. Співвідношення між типами мозкової організації, психічними процесами та індивідуально-психологічними особливостями людини в нормі.

Тема 10. Основні шляхи відновлення вищих психічних функцій.

Загальна інформація про нейрореабілітацію: цілі, завдання, прикладне значення, актуальність. Принцип заміщення вищих психічних функцій, можливості нейропсихології, фізіотерапії, фармакотерапії і комп'ютерних технологій.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											Форми та методи контролю знань	
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд		с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль I. Основні положення нейропсихології. Порушення вищих психічних функцій при локальних ураженнях мозку. Нейропсихологічне дослідження													
Тема 1. Нейропсихологія як наука. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.								2					АР: опитування СР: експрес-тестування
Тема 2. Мозкова організація ВПФ.								2					АР: опитування СР: експрес-тестування
Тема 3. Порушення рухів при локальних ураженнях мозку. Розлади довільної регуляції вищих психічних													АР: опитування СР: експрес-

Модулі	Змістовий модуль 2. Окремі напрямки нейропсихології			
	6	7	8	9
Теми лекцій	Тема 6. Основи нейропсихології дитячого віку	Тема 7.. Основи геронтонейропсихології	Тема 8. Основи диференційної нейропсихології	Тема 9. Основні шляхи відновлення вищих психічних функцій
Самостійна робота	5 балів			
Види поточного контролю	Модульний контроль (25 балів)			
Підсумковий контроль	Залік (5 балів)			

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I. Основні положення нейропсихології. Порушення вищих психічних функцій при локальних ураженнях мозку. Нейропсихологічне дослідження		
	Змістовий модуль I. Основні положення нейропсихології. Порушення вищих психічних функцій при локальних ураженнях мозку. Нейропсихологічне дослідження	
1.	Семінар № 1. Тема 1: Нейропсихологія як наука. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій 1.Предмет, завдання нейропсихології. Історія розвитку нейропсихологічної науки. 2. Галузі нейропсихології.	2

	<p>3.Визначення та характеристика поняття вищих психічних функцій, мозкові механізми та локалізація вищих психічних функцій.</p> <p>4.Міжпівкулева асиметрія мозку та міжпівкулева взаємодія. Функціональна специфічність великих півкуль мозку.</p>	
2.	<p>Семінар № 2.</p> <p>Тема 2: Мозкова організація ВПФ.</p> <p>1.Вчення про локалізацію ВПФ. 2.Будова головного мозку. 3.Мозкова організація гностико-праксічних функцій. 4.Нейропсихологія розвитку.</p>	2
3.	<p>Семінар № 3.</p> <p>Тема 3 : Порушення рухів при локальних ураженнях мозку. Розлади довільної регуляції вищих психічних функцій</p> <p>1.Апраксії: види, локалізація ураження. 2.Методи дослідження рухових функцій у нейропсихології. 3.Розлади довільної регуляції вищих психічних функцій.</p>	2
4.	<p>Семінар № 4.</p> <p>Тема 4 : Загальна схема нейропсихологічного дослідження. Застосування нейропсихології в суспільній практиці.</p> <p>1.Особливості дослідження в нейропсихології: загальна характеристика хворого, планування та проведення нейропсихологічного дослідження. 2. Застосування нейропсихології в суспільній практиці.</p>	2
Змістовий модуль II. Окремі напрямки нейропсихології		
5.	<p>Семінар № 5.</p> <p>Тема 5 : Основи нейропсихології дитячого віку</p> <p>Нейропсихологічні закономірності нормального розвитку дитини. Проблема розвитку і розпаду вищих психічних функцій. Особливості нейропсихологічних синдромів при локальних ураженнях головного мозку у дітей. Основні практичні завдання дитячого нейропсихолога. Організація нейропсихологічного обстеження дітей, принципи збору анамнезу у батьків. Точна діагностика локальної функціональної недостатності у дітей. Нейропсихологічні синдроми в дитячому віці. Види і напрямки корекційно-розвиваючої роботи з дітьми. Методи нейропсихологічної корекції та розвитку: мислення, пам'яті, уваги, емоцій та поведінки.</p>	2
6.	<p>Семінар №6.</p> <p>Тема 6 : Основи геронтонейропсихології</p> <p>Варіанти старіння. Нормальне старіння як етап індивідуального розвитку. Особливості мозкових змін і змін у вищих психічних функціях при нормальному старінні, їхній зв'язок із функціональними блоками. Шляхи</p>	2

	компенсації дефіцитарної роботи мозку при нормальному старінні. Патологічне старіння.	
7.	Семінар № 7. Тема 7 : Основи диференційної нейропсихології Особливості та типи мозкової організації у здорової людини. Співвідношення між типами мозкової організації, психічними процесами та індивідуально-психологічними особливостями людини в нормі	2
	Разом	14

4.3.4. Індивідуальні завдання

Змістовий модуль I. Основні положення нейропсихології. Порушення вищих психічних функцій при локальних ураженнях мозку. Нейропсихологічне дослідження

Опрацювання понятійного апарату:

Предмет, завдання нейропсихології. Історія розвитку нейропсихологічної науки. Галузі нейропсихології. Визначення та характеристика поняття вищих психічних функцій, мозкові механізми та локалізація вищих психічних функцій. Міжпівкулева асиметрія мозку та міжпівкулева взаємодія. Функціональна специфічність великих півкуль мозку.

Клінічна нейропсихологія. Експериментальна, дитяча нейропсихологія. Нейропсихологія пізнього віку.

Теорія системної динамічної локалізації ВПФ. Принцип «подвійної дисоціації». Теорія системної динамічної локалізації ВПФ. Три функціональні блоки мозку. Поняття «вищі психічні функції».

Підготовка рефератів:

1. Нейропсихологія: об'єкт та предмет досліджень. Передумови виникнення та історія розвитку нейропсихології.
2. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.
3. Вищі психічні функції. Визначення та характеристика поняття.
4. Нейропсихологічні симптоми. Первинні та вторинні нейропсихологічні симптоми.
5. Нейропсихологічні синдроми.
6. Мозкові механізми вищих психічних функцій.
7. Локалізаціонізм та еквіпотенціалізм про локалізацію окремих психічних процесів.
8. Локалізація вищих психічних функцій: сучасні уявлення.
9. Міжпівкулева асиметрія мозку та міжпівкулева взаємодія.
10. Функціональна специфічність великих півкуль мозку.
11. Поняття аналізатора в нейропсихології.
12. Основи диференційної нейропсихології
13. Основні шляхи відновлення вищих психічних функцій
14. Нейропсихологія в системі нейрореабілітації

Опрацювання понятійного апарату:

Системна локалізація вищих психічних функцій. Принцип динамічної локалізації. Міжпівкульна асиметрія. Будова головного мозку .

Підкіркові структури. Рівні головного мозку. Кора головного мозку, когнітивні процеси. Базальні ядра півкуль великого мозку. Гіпокамп, гіпофіз, гіпоталамус, поясна звивина, мигдалеподібне ядро. Ретикулярна формація та інші структури стовбура мозку.

Стовбур, мозочок і великий мозок. 1) нюховий мозок (rhinencephalon);

2) базальні ядра (nuclei basales); 3) кора великого мозку (cortex cerebri) - конвексимальна, базальна, медіальна.

У кожній півкулі є п'ять часток:1) лобова (lobus frontalis);2) тім'яна (lobus parietalis);3) потилична (lobus occipitalis);4) скронева (lobus temporalis);

5) острівкова, острівець (lobus insularis, insule) .

1) Мозкова організація тактильного гнозису. 2) Мозкова організація зорового гнозису. 3) Мозкова організація слухового гнозису. 4) Мозкова організація праксичних функцій.

Зорова агнозія. Предметна агнозія. Оптико-просторова агнозія. Апрактоагнозія . Літерна агнозія. Колірна агнозія. Симультанна агнозія. Лицьова агнозія. Слуховий гноз. Праксис. Праксичні функції: кінестетичні (аферентні) та кінетичні (еферентні). Центр Брока .

Апраксія. Види апраксій: Кінестетична апраксія (аферентна);Кінетична апраксія (еферентна); Просторова (конструктивна) апраксія;Регуляторна (ідеаторна) апраксія.

Підготовка рефератів:

1. Клінічна, експериментальна, реабілітаційна та психофізіологічна нейропсихологія, нейропсихологія дитячого віку: предмет та основні напрямки досліджень.
2. Зорові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
3. Тактильні агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
4. Слухові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
5. Розлади довільних рухів та дій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
6. Розлад довільної регуляції вищих психічних функцій: види, локалізація ураження, методи дослідження.

Опрацювання понятійного апарату:

Нейропсихологічні синдроми.

Зорова неувага. Агнозія. Слухова неувага. Тактильна неувага. Рухова неувага.Просторова організація рухів (проби Хэда).

Сенсорний гнозис .Зоровий гнозис. Візуально-просторовий гнозис. Сомато-сенсорний гнозис. Обстеження мовлення. Обстеження пам'яті.Обстеження інтелекта.

Обстеження письма. Види специфічних помилок: помилки фонемного розпізнавання, помилки мовного аналізу і синтезу, змішування графічно схожих букв. Обстеження читання.

Підготовка рефератів:

1. Розлади пам'яті при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
2. Розлади мовлення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи

- дослідження.
3. Розлади мислення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 4. Розлади емоцій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 5. Розлади уваги при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
 6. Методи дослідження в нейропсихології. Методики нейропсихологічного дослідження.
 7. Планування та проведення нейропсихологічного дослідження.
 8. Дослідження уваги в нейропсихології.
 9. Дослідження емоцій в нейропсихології.
 10. Дослідження зорово-просторового гнозису в нейропсихології.
 11. Дослідження соматосенсорного гнозису в нейропсихології.
 12. Дослідження слухового гнозису в нейропсихології.
 13. Дослідження рухів та дій в нейропсихології.
 14. Дослідження мовлення в нейропсихології.
 15. Дослідження читання в нейропсихології.
 16. Дослідження пам'яті в нейропсихології.
 17. Дослідження інтелектуальних процесів в нейропсихології.
 18. Особливості нейропсихологічного дослідження дітей.
 19. Основи нейропсихології дитячого віку
 20. Основи геронтонейропсихології

4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота

(навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (**2 бали**);
- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**);
- ✓ дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ
Перелік орієнтовних тем для студентів заочної форми навчання

1. Нейропсихологія: об'єкт та предмет досліджень. Передумови виникнення та історія розвитку нейропсихології.
2. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.
3. Вищі психічні функції. Визначення та характеристика поняття.
4. Нейропсихологічні симптоми. Первинні та вторинні нейропсихологічні симптоми.
5. Нейропсихологічні синдроми.
6. Мозкові механізми вищих психічних функцій.
7. Локалізаціонізм та еквіпотенціалізм про локалізацію окремих психічних процесів.
8. Локалізація вищих психічних функцій: сучасні уявлення.
9. Міжпівкулева асиметрія мозку та міжпівкулева взаємодія.
10. Функціональна специфічність великих півкуль мозку.
11. Поняття аналізатора в нейропсихології.
12. Клінічна, експериментальна, реабілітаційна та психофізіологічна нейропсихологія, нейропсихологія дитячого віку: предмет та основні напрямки досліджень.
13. Зорові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
14. Тактильні агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
15. Слухові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
16. Розлади довільних рухів та дій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
17. Розлад довільної регуляції вищих психічних функцій: види, локалізація ураження, методи дослідження.
18. Розлади пам'яті при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
19. Розлади мовлення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
20. Розлади мислення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
21. Розлади емоцій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
22. Розлади уваги при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
23. Методи дослідження в нейропсихології. Методики нейропсихологічного дослідження.
24. Планування та проведення нейропсихологічного дослідження.
25. Дослідження уваги в нейропсихології.
26. Дослідження емоцій в нейропсихології.
27. Дослідження зорово-просторового гнозису в нейропсихології.
28. Дослідження соматосенсорного гнозису в нейропсихології.
29. Дослідження слухового гнозису в нейропсихології.
30. Дослідження рухів та дій в нейропсихології.
31. Дослідження мовлення в нейропсихології.
32. Дослідження читання в нейропсихології.
33. Дослідження пам'яті в нейропсихології.
34. Дослідження інтелектуальних процесів в нейропсихології.
35. Особливості нейропсихологічного дослідження дітей.
36. Основи нейропсихології дитячого віку
37. Основи геронтонейропсихології
38. Основи диференційної нейропсихології
39. Основні шляхи відновлення вищих психічних функцій

40. Нейропсихологія в системі нейрореабілітації

Рекомендації щодо написання реферату (контрольної роботи)

Реферат - вид самостійної науково-дослідницької роботи студента. Це письмовий виклад наявних у науковій літературі концепцій; змісту наукової праці; змісту літератури по заданій темі. Студент повинен розкрити суть досліджуваної проблеми. Виклад матеріалу має мати проблемно-тематичний характер.

Етапи роботи над рефератом:

- підбір і вивчення основних джерел, спираючись на запропонований список літератури (5 - 10 джерел). Можливе написання за одним джерелом (монографія).
- складання бібліографії;
- обробка та систематизація інформації;
- розробка плану реферату;
- написання реферату.

Структура реферату.

- Титульний аркуш;
- Зміст, в якому викладаються пункти плану із зазначенням сторінки, з якої починається пункт.
- Реферат складається з трьох частин: вступу, основної частини і висновку. У вступі обґрунтовується актуальність теми, формулюється суть проблеми, мета і завдання реферату, дається коротка характеристика використаної літератури, обсяг 12-15 сторінок.
- В основній частині реферату реалізуються завдання дослідження: відповідно до плану послідовно і доказово. В основній частині можуть бути представлені таблиці, схеми та графіки.
- У заключній частині автор робить висновки, виходячи з мети і завдань роботи.

Вимоги до оформлення реферату.

Обсяг реферату - 10-15 друкованих сторінок. Стиль викладу - аналітичний (аналіз джерел, порівняння та зіставлення провідних положень, узагальнення), стиль повинен бути літературним. Обов'язкові построккові посилання на використану літературу. Список літератури за правилами бібліографічного опису повинен завершувати роботу.

Критерії оцінки реферату.

- Відповідність змісту темі і змісту.
- Глибина опрацювання матеріалу.
- Логічність викладу.
- Повнота використання джерел.
- Наявність посилань на джерела.
- Культура писемного мовлення.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у таблицях нижче.

Критерії оцінювання ІНДЗ

(дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2 бали
2.	Складання плану реферату	2 бал

3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	10 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	10 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	2 бали
Разом		30 балів

4.3.6. Теми самостійної роботи студентів

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.			
<p>Тема 1. Нейропсихологія як наука. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій</p> <p>Предмет, завдання нейропсихології. Історія розвитку нейропсихологічної науки. Радянська та західна нейропсихологія. Галузі нейропсихології. Визначення та характеристика поняття вищих психічних функцій, мозкові механізми та локалізація вищих психічних функцій. Міжпівкулева асиметрія мозку та міжпівкулева взаємодія. Функціональна специфічність великих півкуль мозку.</p>	Семінарське заняття, індивідуальне завдання	8	I-II
<p>Тема 3. Порушення рухів при локальних ураженнях мозку. Розлади довільної регуляції вищих психічних функцій</p>	Семінарське заняття, індивідуальне завдання	8	III-IV

Апраксії: види, локалізація ураження. Методи дослідження рухових функцій у нейропсихології. Розлади довільної регуляції вищих психічних функцій			
Тема 4. Основні нейропсихологічні синдроми Загальна характеристика та підходи до класифікації нейропсихологічних синдромів. Кіркові та підкіркові нейропсихологічні синдроми	Семінарське заняття, індивідуальне завдання	8	V-VI
Тема 5. Загальна схема нейропсихологічного дослідження. Застосування нейропсихології в суспільній практиці Особливості дослідження в нейропсихології: загальна характеристика хворого, планування та проведення нейропсихологічного дослідження. Застосування нейропсихології в суспільній практиці	Семінарське заняття, індивідуальне завдання, підсумковий колоквіум за кросвордами	15	VII-VIII
Тема 6. Нейропсихологічне дослідження окремих вищих психічних функцій Методи і методики для нейропсихологічного дослідження уваги, емоційних реакцій, зорового та зорово-просторового гнозису, соматосенсорного гнозису, слухового гнозису, дій та рухів, мовлення, письма, читання, пам'яті, системи рахунку, інтелектуальних процесів	Всього: 39 балів		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.			
Тема 2. Основи нейропсихології дитячого віку Нейропсихологічні закономірності нормального розвитку дитини. Проблема розвитку і розпаду вищих психічних функцій. Особливості нейропсихологічних синдромів при локальних ураженнях головного мозку у дітей. Основні практичні завдання дитячого нейропсихолога. Організація	Семінарське заняття, індивідуальне завдання	8	IX-X

<p>нейропсихологічного обстеження дітей, принципи збору анамнезу у батьків. Топічна діагностика локальної функціональної недостатності у дітей. Нейропсихологічні синдроми в дитячому віці. Види і напрямки корекційно-розвиваючої роботи з дітьми. Методи нейропсихологічної корекції та розвитку: мислення, пам'яті, уваги, емоцій та поведінки (2 год.)</p>			
<p>Тема 3. Основи геронтонейропсихології</p> <p>Варіанти старіння. Нормальне старіння як етап індивідуального розвитку. Особливості мозкових змін і змін у вищих психічних функціях при нормальному старінні, їхній зв'язок із функціональними блоками. Шляхи компенсації дефіцитарної роботи мозку при нормальному старінні. Патологічне старіння. (2 год.)</p>	<p>Семінарське заняття, реферат</p>	<p>20</p>	<p>XI-XII</p>
<p>Тема 4. Основи диференційної нейропсихології</p> <p>Особливості та типи мозкової організації у здорової людини. Співвідношення між типами мозкової організації, психічними процесами та індивідуально-психологічними особливостями людини в нормі (2 год.)</p>	<p>Індивідуальне завдання</p>	<p>8</p>	<p>XIII-XIV</p>
<p>Тема 5. Основні шляхи відновлення вищих психічних функцій</p> <p>Види порушення функцій при локальних ураженнях мозку (інактивація та незворотне руйнування нервових елементів). Властивості нервової системи, які забезпечують відновлення та компенсацію втрачених функцій. Шляхи відновлення вищих психічних функцій при локальних ураженнях головного мозку (розгальмування, використання перебудови функціональних систем, спонтанне відновлення вищих нервових функцій, фармакотерапія) (2 год.)</p>	<p>Індивідуальне завдання</p>	<p>20</p>	<p>XIV-XV</p>
<p>Тема 6. Нейропсихологія в системі нейрореабілітації</p>	<p>Всього: 56 балів</p>		

Загальна інформація про нейрореабілітацію: цілі, завдання, прикладне значення, актуальність.	
Принцип заміщення вищих психічних функцій, можливості нейропсихології, фізіотерапії, фармакотерапії і комп'ютерних технологій	
Разом: 76 год.	Разом: 94 балів

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо); залучення у практичну соціальну роботу в якості волонтерів; організація позааудиторних зустрічей з фахівцями з соціальної роботи, що працюють з різними категоріями клієнтів.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання, жартівливі відео що змінюють свідомість.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклади.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод "вибуху", метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона

складається з 2 модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4 -бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- залік/ іспит;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у

	виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов'язкові					
1.1. Підготовка та робота на семінарському/практичному занятті	5	4	20	3	15
1.2. Виконання модульної роботи	3	1	3	1	3
	Разом	-	23	-	18
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 41					
II. Вибіркові					
Виконання завдань для самостійного опрацювання					
2.1. Виконання завдань для самостійної роботи	2	3	6	3	6
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	5				
2.3. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	3	1	3	1	3
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10				

2.5. Участь у науковій студентській конференції	5				
Разом		-	9	-	9
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 18					
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 59					

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання- національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>

30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		іспит			
90 – 100	<i>відмінно</i>	5		A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2		FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль запроваджується з метою оцінки результатів навчання студентів і проводиться у формі семестрового заліка з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою, в період екзаменаційної сесії, що проводиться згідно з навчальним планом.

Залік/ іспит – форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр. У екзаменаційно-заліковій відомості робиться запис: „зараховано”, „незараховано” або оцінка за шкалою ECTS за іспит.

6.7. Орієнтовні питання для (заліку) іспиту.

1. Нейропсихологія: об'єкт та предмет досліджень.
2. Передумови виникнення та історія розвитку нейропсихології.
3. Виготський Лев Семенович і розвиток нейропсихології.
4. Значення праць Лурія О.Р. для розвитку нейропсихології.
5. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.
6. Вищі психічні функції. Визначення та характеристика поняття.
7. Нейропсихологічний симптом. Нейропсихологічний синдром.
8. Первинні та вторинні нейропсихологічні симптоми.
9. Нейропсихологічний фактор.
10. Мозкові механізми вищих психічних функцій.
11. Локалізаціонізм та еквіпотенціалізм про локалізацію окремих психічних процесів.
12. Локалізація вищих психічних функцій: сучасні уявлення.
13. Міжпівкулева асиметрія мозку та міжпівкулева взаємодія.
14. Функціональна специфічність великих півкуль мозку.
15. Поняття аналізатора в нейропсихології.
16. Основні напрямки нейропсихології.
17. Клінічна нейропсихологія: предмет та основні напрямки досліджень.
18. Експериментальна нейропсихологія: предмет та основні напрямки досліджень.
19. Реабілітаційна нейропсихологія: предмет та основні напрямки досліджень.
20. Психофізіологічна нейропсихологія: предмет та основні напрямки досліджень.
21. Нейропсихологія дитячого віку: предмет та основні напрямки досліджень.
22. Зорові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
23. Тактильні агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
24. Слухові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
25. Розлади довільних рухів та дій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
26. Розлад довільної регуляції вищих психічних функцій: види, локалізація ураження, методи дослідження.
27. Розлади пам'яті при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
28. Розлади мовлення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
29. Розлади мислення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
30. Розлади емоцій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
31. Розлади уваги при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
32. Нейропсихологічні синдроми ураження коркових відділів великих півкуль.
33. Проблема фактора в нейропсихології.
34. Методи дослідження в нейропсихології.

35. Соматотопічний принцип організації коркових відділів тактильного аналізатора.
36. Основні симптомокомплекси розладів мовлення при різних долей головного мозку.
37. Модальноспецифічні розлади уваги. Локалізація ураження. Методи дослідження.
38. Модальнонеспецифічні розлади уваги. Локалізація ураження. Методи дослідження.
39. Модальноспецифічні розлади пам'яті.
40. Модальнонеспецифічні розлади пам'яті.
41. Нейропсихологічні симптоми при ураженні кори та білої речовини потиличної долі мозку (лівої півкулі, правої півкулі, обох півкуль)
42. Нейропсихологічні симптоми при ураженні кори та білої речовини тіменної долі мозку (лівої півкулі, правої півкулі, обох півкуль)
43. Нейропсихологічні симптоми при ураженні кори та білої речовини скроневої долі мозку (лівої півкулі, правої півкулі, обох півкуль)
44. Нейропсихологічні симптоми при ураженні кори та білої речовини лобної долі мозку (лівої півкулі, правої півкулі, обох півкуль)
45. Особливості дослідження в нейропсихології. Загальна характеристика хворого.
46. Методики дослідження уваги в нейропсихології.
47. Дослідження емоційних реакцій в нейропсихології.
48. Дослідження зорово –просторового гносису в нейропсихології.
49. Дослідження соматосенсорного гносису в нейропсихології.
50. Дослідження слухового гносису в нейропсихології.
51. Дослідження рухів та дій в нейропсихології.
52. Дослідження мовлення в нейропсихології.
53. Дослідження читання в нейропсихології.

**БЛЕТИ ДО ЕКЗАМЕНУ
(за формою)**

Форма

<p>Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» КАФЕДРА / ЦИКЛОВА КОМІСІЯ _____</p>
<p>Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u> Усі спеціальності / спеціальність <u>053 психологія</u> <u>Семестр: осінній / весняний (підкреслити)</u> Навчальна дисципліна: <u>Нейропсихологія</u></p>
<p>ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БЛЕТ № _____</p>
<p>1. <u>Нейропсихологія: об'єкт та предмет досліджень .</u></p> <p>2. <u>Функціональна специфічність великих півкуль мозку.</u></p> <p>3. <u>Методики дослідження уваги в нейропсихології.</u></p>
<p>Затверджено на засіданні кафедри /циклової комісії _____ Протокол №__ від «__» _____ 20__ року. Завідувач кафедри / голова циклової комісії _____ (підпис) (ПІБ)</p>
<p>Екзаменатор _____ (підпис) (посада, ПІБ)</p>

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

7.2. Глосарій

Агнозія (а – отр. + gnosis – пізнання, Гр.) – Порушення процесів впізнання предметів, явищ, частин власного тіла, їх дефектів - при збереженні свідомості зовнішнього світу і самосвідомості, а також при відсутності порушень периферичної і провідної частин аналізатора.

Аграматизм (а – отр. + Gramata - читання, письмо, Гр.) – - Прояв моторної афазії: утруднення узгодження слів у реченні / за відмінками, часи та ін. Порушення здатності користуватися граматичним ладом мови. agrammatism

Апраксія (а – отр. + Praxis - робота, дія, Гр.) – - Втрата здатності виконувати звичні дії

Атаксія (а – отр. + Taxis - порядок, послідовність, Гр.) – - Розлад координації рухів.

Галюцинації (Лат. hallucinatio - марення, бачення/ відчуття, сприйняття виникають без наявності відповідного реального об'єкта і супроводжуються упевненістю в тому, що даний об'єкт в даний час дійсно існує і сприймається

Гіперестезія (Лат. hyper - посилення, лат. Aestesis - відчуття/ підвищене сприйняття різних видів подразників

Гіпомнезія /Гіпо + Грец. Mnesis - спогад/ зниження пам'яті

Імбецильність / in - без, не + baculum палиця, посох, тобто без палиці, без підтримки розуму / - середній ступінь розумового недорозвинення

Imbecility / in –

Інтелект (Лат. intellectus - розуміння, пізнання/ - Здатність до придбання знань і здатність їх приймати в практиці.

Інфантилізм / Infans-дитя, дитина, Лат.) – Затримка у розвитку організму вроджена чи набута

Кінестезія (Гр. kinesis - рух, aisthesis - відчуття, почуття/ - Сприйняття положення і переміщення тіла в просторі, сприяє збереженню рівноваги в різних положеннях.

Конфабуляція , / con - з, разом з + fabula-байка, вигадка, Лат.) – Обман - "галюцинація" - пам'яті, помилкові спогади вигаданих подій

Логоневроз (Гр. logos - слово, мова + Грец. Neuron - нерв,-osis - суфікс, що означає патологічний стан, хвороба/ - заїкання обумовлене психогенним впливом.

Мислення паралогіческое (Гр. paralogos - протилежний розуму/ мислення при якому умовиводи не відповідають судженням, з яких вони виводяться

Мислення резонерське /Фр. raisonneur - багато думає/ безплідне, абстрактне і пусте філософствування, позбавлене глибокого пізнавального сенсу **Reasoning, philosophizing** /Fr. raisonneur - a lot of

Мислення символічне (Гр. symbolon - знак/ виражається в символічному тлумаченні слів того і символічному вираженні власних думок

Нейропсихологія (Гр. neugos - нерв, psyche - душа, logos - наука/ розділ психології, що вивчає зв'язок психічних процесів з певними структурами головного мозку

"Окрошка словесна" вищий ступінь незв'язності мислення, коли мова являє собою безладний, безглуздий набір, потік слів;

Олігофренія / olig - малий + phren - діафрагма / "місцезнаходження душі" /, дух, розум, розум, Гр.) – - Аномалія розвитку особистості, що характеризується загальним психічним недорозвиненням, переважанням інтелектуальної недостатності, обумовленої спадкової або вродженої неповноцінністю мозку або поразкою його на ранніх / до трьох років / етапах онтогенезу

Парабулія /para - всупереч + bule - воля, Гр.) – -. Перекручення вольової активності, супроводжується відповідною діяльністю / негативізм, імпульсивність, химерність рухів та ін

Основна

1. Галецька І.І. Основи нейропсихології. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2014р.-176с.
2. Чабан О.С., Гуменюк О.М, Вербенко В.А. Нейропсихологія, Тернопіль,ТДМУ “Укрмедкнига”,2008,-92с.
3. Шеремет М. К. Логопедія : підручник / за ред. М. К. Шеремет – 3-є вид., перер. та допов. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 672 с.

Додаткова література

1. Березан О. І. Неврологічні основи логопедії: Навчальний посібник для студентів спеціальності 6.010100 – «Корекційна освіта» / О. І. Березан. – Полтава : Друкарня ПП Ткалич А.М. – 2008. – 92 с.
2. Бурлачук Л.Ф. Исследование ребенка в нейропсихологии. – К.: Вища школа, 2014. – 176 с.
3. Плещук С.В. Скринінгове нейропсихологічне дослідження дітей дошкільного віку / С.В. Плещук. – Кам’янець-Подільський, 2013.
4. Савенкова І.І. Клінічна психологія. – Одеса: Астропринт, 2013. – 264 с.
5. Пашковський В. М. Методична розробка для самостійної роботи студентів. Вікові особливості зорового, слухового, вестибулярного, смакового, нюхового аналізаторів. симптоматика їх порушень в залежності від рівня ураження / В. М. Пашковський. – Чернівці, 2009 р. – С. 12.
6. Плиска О. І. Фізіологія вищої нервової діяльності та сенсорних систем : Посібник. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 285 с.
7. Хоменко П. В. Вікові особливості моторики людини: Навчальний посібник / П. В. Хоменко. – Полтава, 2005 – С. 28.
8. Шеремет М. К. Корекція просодичної сторони мовлення у дітей старшого дошкільного віку з дизартрією: навч.-метод. посіб. / М. К. Шеремет, О. В. Боряк. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. – 192 с.

Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Інтернет супровід навчальної дисципліни:<http://vo.ukraine.edu.ua/>
2. Електронна онлайн бібліотека:<http://ualib.com.ua/>
3. Відкритий гуманітарний архів "АНТРОПОС":<http://www.anthropos.org.ua/jspui/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського:www.nbuv.gov.ua

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
--------------	--	---

Лекція	Ноутбук, мультимедійний проектор, екран	Ноутбук, мультимедійний проектор, екран
Практичні заняття (семінарські)	Ноутбук, мультимедійний проектор, екран	Ноутбук, мультимедійний проектор, екран